

Tisková zpráva Státního úřadu inspekce práce ze dne 16. září 2011

Mimořádné kontroly k potírání výkonu nelegální práce

Nejméně v 854 případech došlo po kontrole provedené v rámci mimořádné kontrolní akce zaměřené na kontrolu zaměstnavatelů podnikajících v pohostinství a ubytovacích službách k legalizaci dosud nelegálně obsazeného pracovního místa, tj. k tomu, že zaměstnavatel uzavřel s dosud nelegálně zaměstnaným pracovníkem právoplatný pracovní vztah na základě pracovní smlouvy či dohody o provedení práce, popř. dohody o pracovní činnosti.

Při uvedeném počtu případů a při průměrné hrubé měsíční mzdě v oblasti ubytování, stravování a pohostinství ve výši 13.003,- Kč (statistický údaj za 1. čtvrtletí roku 2011) to mj. znamená, že na dani z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků a na sociálním a zdravotním pojištění tak bude odvedeno celkem 5.558.686,- Kč za každý měsíc trvání legálního pracovního poměru.

Koordinovaná kontrolní akce

Cílem této mimořádné kontrolní akce bylo odhalování a potírání výkonu nelegální práce jak občanů ČR, tak cizinců. Kontroly se zaměřily na odvětví restauračních, pohostinských a ubytovacích služeb, tj. do těch oblastí podnikatelské činnosti, ve kterých existuje dlouhodobě vysoká pravděpodobnost výkonu nelegální závislé práce.

Akce proběhla v měsících červnu a červenci, tj. v období, kdy lze předpokládat ze strany konzumentů těchto služeb zvýšenou poptávku. Kontroly se uskutečnily v lokalitách s vysokou koncentrací těchto provozoven a s ohledem na provozní dobu s nejvyšší potřebou práce personálu těchto zařízení v poledních, večerních a nočních hodinách a rovněž ve víkendových a svátečních dnech.

Tuto mimořádnou kontrolní akci, která byla prováděna v součinnosti s dalšími orgány státní správy, koordinoval Státní úřad inspekce práce. Samotnou kontrolní činnost v terénu provádělo 128 kontrolních skupin složených vždy z inspektora místně příslušného oblastního inspektorátu práce a kontrolora příslušné krajské pobočky Úřadu práce ČR. Kontrolní týmy úzce spolupracovaly s Policií ČR – Službou Cizinecké policie, Celní správou, dále s odborem azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR, Českou správou sociálního zabezpečení a v určitých lokalitách také s městskou policií.

Průběh akce a zjištění inspektorů

Nižší výši mzdy, než je nejnižší úroveň zaručené mzdy pro stanovenou týdenní pracovní dobu, stanovil třem svým zaměstnancům zaměstnavatel z Prahy, který těmto pracovníkům ani neposkytl doplatek k měsíční mzdě ve výši rozdílu mezi mzdou dosaženou v kalendářním měsíci a příslušnou nejnižší úroveň zaručené měsíční mzdy. Neposkytnutí doplatku do příslušné nejnižší úroveň zaručené mzdy patří přitom k porušením pracovněprávních předpisů, s nimiž se inspektoři Státního úřadu inspekce práce při této mimořádné kontrolní akci setkávali nejčastěji.

V rámci celé ČR bylo provedeno 5.197 koordinovaných kontrol, z nichž celkem 4.982 bylo k 9. 9. 2011 ukončeno vypořádáním protokolu z kontroly.

K nápravě nedostatků zjištěných při kontrole došlo ze strany kontrolovaných osob, tj. zaměstnavatelů, často již v průběhu samotné kontroly. Ve zbývajících případech inspektoři inspekce práce vydali opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole se stanovením lhůty k jejich odstranění.

Výsledky mimořádné kontrolní akce

Jednoznačným přínosem této koordinované kontrolní akce byl její masivní preventivní efekt. Inspektoři zjistili, že kontrolované subjekty se často dopouštěly porušování právních předpisů z důvodu jejich neznalosti nebo z pocitu nepostižitelnosti. V mnoha případech zaměstnavatelé provedenou kontrolu ocenili jako návod ke svému dalšímu postupu v souladu s právními předpisy. Nelze pominout rovněž represivní dopad provedených kontrol v podobě uložených pokut a dalších sankcí, které v konečném důsledku působí jako individuální a generální prevence na potenciální kontrolované subjekty.

Za správní delikty podle zákona o inspekci práce uložily oblastní inspektoráty práce v rámci této kontrolní akce celkem 528 pokut v celkové výši 8.903.000,- Kč (údaje platné k 9. 9. 2011, neboť všechny kontroly nebyly dosud ukončeny vypořádáním protokolu – viz výše, a další správní řízení o uložení pokut jsou připravována k zahájení).

Dále orgány inspekce práce podaly ve 232 případech závažných porušení příslušných právních předpisů návrh živnostenským úřadům na možné zrušení živnostenského oprávnění. Výsledkem uvedené kontrolní akce jsou rovněž 3 oznámení podaná orgánům činným v trestním řízení pro podezření z trestného činu neoprávněného podnikání.

Přínosná spolupráce orgánů státní správy

Přínosem společné kontrolní akce jsou také zjištění, postižení a náprava nedostatků, které v rámci své působnosti učinily všechny zúčastněné orgány státní správy – Státní úřad inspekce práce, Úřad práce ČR, Česká správa sociálního zabezpečení a v neposlední řadě také Policie ČR a Celní správa. Jedná se především o zjištěné případy nelegálního zaměstnávání občanů ČR (576 případů) i cizinců (138 případů), případy nelegální práce osob evidovaných jako uchazeči o zaměstnání (406 případů ukončení evidence těchto osob jako uchazeče o zaměstnání v důsledku provedené kontroly), případy zjištěného nelegálního pobytu cizinců na území ČR i případy zjištění osob pozitivně lustrovaných v evidencích Policie ČR (osoby hledané, nežádoucí atd.).

Společná kontrolní činnost pokračuje

Společné kontroly Státního úřadu inspekce práce, Úřadu práce ČR a České správy sociálního zabezpečení, popř. dalších státních orgánů a institucí, v oblasti dodržování pracovněprávních předpisů a předpisů o zaměstnanosti probíhají již od září 2010 v souladu s rozhodnutím ministra práce a sociálních věcí o posílení a zefektivnění výkonu kontrolní činnosti v působnosti resortu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Od 1. 5. 2011 převzal koordinaci těchto kontrol Státní úřad inspekce práce, zatímco předtím je koordinoval Úřad práce ČR.

Tyto koordinované kontroly si kladou za cíl zlepšit dodržování práva zejména ve vztahu k nelegální práci, nedodržování pracovněprávních předpisů a obcházení placení odvodů na sociální a zdravotní pojištění.

Orgány inspekce práce svou kontrolní činnost v této oblasti zaměřují především na trvalé úsilí o snižování počtu porušování pracovněprávních předpisů týkajících se vzniku, změny a skončení pracovního poměru, výkonu zastřené závislé práce, odměňování a pracovní doby, tj. taková porušování pracovněprávních předpisů, která jsou dlouhodobě hodnocena jako často se vyskytující a společensky nepřijatelná.

Mgr. Ivona Foltisová
kancelář generálního inspektora

STÁTNÍ ÚŘAD INSPEKCE PRÁCE

Horní náměstí 103/2

746 01 Opava

tel.: 553 683 401, fax: 553 626 672

e-mail: opava@suip.cz

www.suip.cz